

Bolko von Hochberg: kompozytor – artysta – patron muzyczny

Hrabia Jan Henryk XIV (Graf Hans Heinrich XIV.) von Hochberg zwany Bolkiem, pochodził z rodziny o długich i chlubnych tradycjach, posiadającej swoje dobra w różnych zakątkach Śląska. Forma zapisu nazwiska tego rodu zmieniała się przez wieki (Hoberg, Hohberg, Hochberg), gdyż dzieje tej rodziny sięgają jeszcze średniowiecza. Protoplastą wszystkich śląskich linii rodu był rycerz Kitzold von Hoberg (1312-1349), który sprawował urząd sędziego na dworze książąt świdnicko-jaworskich¹. Linia genealogiczna dotycząca Bolka von Hochberga wywodzi się od młodszego syna Kitzolda von Hoberga, Kitzolda der Jüngere (zm. po 1386), który stanowi podstawę drugiej głównej gałęzi rodu. Trzy pokolenia później pierwszy z synów Christopha na Przeździeczy (Dippelsdorf) (zm. przed 1481) i Cathariny von Liebenthal, Conrad I. (zm. 1520) został twórcą linii na Książu². Przypadły mu również dobra na Roztoce. Kolejne istotne rozgałęzienie nastąpiło między synami Conrada I., spośród których młodszy – Christoph (zm. 1535 lub 1545) utworzył drugą podlinię rodu, otrzymując dobra na Książu, Olszanach (Ölse) i Grodnie (Kinsberg)³. Z tej linii wywodzili się kolejni spadkobiercy: Conrad II. (1527-1565) na Książu i Olszanach, jego młodszy syn Heinrich (1564-1613) na Olszanach i Stawiskach (Teichau), młodszy syn Hans Heinrich I. (1598-1671) na Książu i Roztoce (od 1650 baron, od 1666 hrabia), a z grona jego czwórki dzieci utworzyły się dwie gałęzie. W kontekście genealogii Bolka von Hochberga istotna jest pierwsza, z której wywodzi się Hans Heinrich II. (1639-1698) hrabia cesarstwa na Książu, Roztoce i Różborku (Rothenburg). Jednym z jego synów był słynny Conrad Ernst Maximilian von Hochberg (1682-1742) hrabia cesarstwa i baron na Książu, Mieroszowie (Friedland), Wałbrzychu, Białym Kamieniu (Weisstein) i Bystrej (Hartau), członek zakonu joannitów,

¹ Archiwum Państwowe we Wrocławiu (dalej jako AP Wrocław), *Stowarzyszenie Szlachty Niemieckiej – Oddział Śląski we Wrocławiu*, sygn. 231 „Graf von Hochberg”, s. 1-31. Jeśli nie zaznaczono inaczej informacje genealogiczne pochodzą ze wspomnianych materiałów archiwalnych.

² Co ciekawe, siostra Christopha von Hoberga, Jadwiga, wstąpiła do klasztoru benedyktynek w Lubomierzu, gdzie pozostała najprawdopodobniej do 1509 r. Z kolei córka Conrada I. von Hoberga (także Jadwiga) została mniszką benedyktynek tego samego klasztoru w 1520 r., a od 9 czerwca 1554 r. sprawowała funkcję ksieni w Lubomierzu. Natomiast w 1512 r. mniszki benedyktynek z Lubomierza zakupiły od rodziny Hobergów pałac w Przeździeczy (Dippelsdorf). Por. Carl Weigelt, *Die Grafen von Hochberg vom Fürstenstein. Ein Beitrag zur vaterländischen Culturgeschichte*, wyd. Wilh. Gottl. Korn, Breslau 1896, „Tafel I”, „Tafel II.”; Kazimiera Małyż, „Lubomierz”, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 11, Lublin 2006, s. 66.

³ Por. C. Weigelt, *op. cit.*, „Tafel II.” nr 8.

który znany jest m.in. z przebudowy zamku w Książu w stylu barokowym, czego przykładem jest zachowana jedna z sal nazwana jego imieniem⁴. Przedłużenie linii Hochbergów zapewnił jednak jego starszy brat, Hans Heinrich III. (1675-1743). Następne istotne rozgałęzienie rodu nastąpiło dopiero w okresie księcia pszczyńskiego i hrabiego Hochberga oraz barona na Książu, Hansa Heinricha X. (1806-1855), który ożenił się dwukrotnie, ale z pierwszego małżeństwa, z Idą Filipiną Otylią von Stechow (1811-1843), narodziła się czwórka dzieci: Hans Heinrich XI. (1833-1907), który objął dobra na Pszczynie, Książu i Mioszowie, Hans Heinrich XII. Maximilian (zm. zaraz narodzinach 1835 r.), Hans Heinrich XIII. Konrad (1837-1858), Anna (1839-1916) i najmłodszy hrabia cesarstwa i baron na Książu, Hans Heinrich XIV. Bolko von Hochberg (1843-1926), który otrzymał dobra na Roztoce i Nowym Zamku-Wierzchowice k. Milicza (Neuschloss). W bezpośredniej linii od rycerza Kitzolda von Hoberga, Bolko von Hochberg tworzył siedemnaste pokolenie rodziny von Hochbergów, która na początku XX wieku należała do jednych z najbardziej wpływowych i majątnych elit arystokratycznych w całych Prusach.

Bolko von Hochberg urodził się 23 stycznia 1843 r. w głównym domu rodzinnym na zamku w Książu. Wychowywał się w atmosferze dworskiej etykiety, poznając obyczaje panujące w pałacach i zamkach swoich krewnych, gdzie ważne miejsce zajmowało m.in. zamiłowanie do muzyki i polowań. Przed przejściem dóbr pszczyńskich w 1847 r. przez ojca Bolka, na zamku w Pszczynie funkcjonowała kapela muzyczna, która posiadała nie tylko bogate instrumentarium, ale i dobrze zaopatrzoną bibliotekę muzyczną⁵. Mimo, że ostatecznie kapela uległa bardzo znaczącej redukcji, młody Bolko wraz ze swym rodzeństwem miał okazję wsłuchiwać się m.in. w dźwięki salonowych kadryli, walców galicyjskich czy szczawieńskich galopów (*Salzbrunner Galop*). Bolko został właścicielem zamku na Roztoce (*Rohnstock*) wraz z dobrami jak i Nowego Zamku-Wierzchowice koło Milicza (*Neuschloss*) dopiero w 1858 r. – po śmierci swego brata, Konrada. Nastąpiło to jeszcze przed ukończeniem gimnazjum przez Bolka we Wrocławiu przy kościele św. Marii Magdaleny (1856-1861), które notabene należało do renomowanych w całych ówczesnych Prusach⁶. Odebrane wykształcenie w stolicy Śląska umożliwiło mu kontynuację nauki i jeszcze tego samego roku rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie w Bonn i Berlinie. Ciągłe tkwiła w nim jednak zaszczerpiona w domu rodzinnym pasja do muzyki, stąd też pragnął ją dalej

⁴ Conrad Ernst Maximilian od 1714 r. zaczął zapisywać swoje nazwisko „von Hochberg”, co przejęli później potomni, zob. C. Weigelt, *op. cit.*, s. 226.

⁵ Jan Kruczek, *Z dziejów muzycznych Panów i Książąt Pszczyńskich. Od Promnitzów do Hochbergów*, Pszczyna 2009, s. 21-49.

⁶ C. Weigelt, *op. cit.*, s. 360.

rozwijać. Podczas pobytu w Berlinie podjął studia w zakresie kompozycji u Friedricha Kiela (1821-1901), który był profesorem Wyższej Szkoły Muzycznej w Berlinie. W ten sposób Bolko rozwijał kompetencje prawnicze i muzyczne, co ułatwiło mu odważne podejmowanie się różnorodnych zadań. Po studiach odbył służbę wojskową, w latach 1867-1869 pełnił funkcję wojskowego attaché pruskiej ambasady w St. Petersburgu, dowodził jednostką we Florencji, rok 1868 poświęcił na podróżowanie, a w tzw. międzyczasie zajmował się modernizacją pałacu w Roztoce (od 1860 r.), który w 1870 r. przebudował według projektu „rodzinnego” architekta Oliviera Pavelta (1825-1892)⁷. Był to również czas zmian w jego życiu prywatnym, gdyż 2 września 1869 r. w Zaborze (Saabor, Fürsteneich) ożenił się z księżniczką Eleonorą Augustą von Schönaich-Carolath (1848-1923). Mieli ośmioro dzieci, z których przeżyła szóstka⁸, a ostatni z synów Gottfried (1882-1929) przejawiał również zainteresowania muzyczne⁹. Był to czas kiedy Bolko już w wyraźny sposób skłaniał się ku działalności muzycznej. Wprawdzie mieszkał w pałacu w Roztoce, ale czasowo przebywał również w Dreźnie, gdzie najprawdopodobniej w latach 1872-1876 utrzymywał też kwartet smyczkowy, w którym na wiolonczeli grał Robert Hausmann (1852-1909)¹⁰. Z czasem sprawy muzyczne zaczęły już w znaczący sposób dominować w aktywności zawodowej Bolka. Niewątpliwie miały na to wpływ sukcesy, które odnosił nie tylko na polu artystycznym, ale i organizacji życia muzycznego.

Jednym z pierwszych znanych dzieł z zakresu wielkich form muzycznych hrabiego von Bolka był trzyaktowy singspiel *Claudine von Villa bella* z librettem Christiana Garvego

⁷ Por. C. Weigelt, *op. cit.*, s. 360; Romuald M. Łuczyński, „Roztoka”, w: *Zamki, dwory i pałace w Sudetach*, Legnica 2008, s. 325; J. Kruczek, *op. cit.*, s. 62-63.

⁸ Por. C. Weigelt, *op. cit.*, s. 361; R. M. Łuczyński, *op. cit.*, s. 327 (tutaj mowa o siedmiorgu dzieci);

⁹ Do jednej z jego kompozycji tekst napisała jego żona, księżna Eleonore von Reuß. Kompozycja znajduje się w zbiorach biblioteki kościoła Pokoju w Świdnicy, zob. *Katalog der Musikalien und Archivalien der Friedenskirche zu Schweidnitz*, opr. Stephan Aderhold, Kościół Pokoju w Świdnicy 2012, sygn. 5 in: 10186 „Das Jahr geht still zu Ende”. Miejsce przechowywania tej kompozycji nie jest przypadkowe, gdyż nad głównym wejściem do Kościoła Pokoju w Świdnicy znajduje się łoża Hochbergów, którzy byli głównymi darczyńcami luterkańskiej świątyni. Co ciekawe, za sprawą stryja słynnego Conrada Ernsta Maximiliana (1682-1742), Maximiliana (1644-1700), rodzina Hochbergów przeszła na katolicyzm, co oficjalnie stało się w 1673 r. w Wiedniu w klasztorze St Udalricum. Dwoch jego synów, Maximilian Leopold (1673-1750) i Franz Ferdynand Anton (1674-1729), wybrali katolicką drogą duchowną, z których młodszy w 1720 r. został opatem wrocławskiego klasztoru premonstratensów (norbertanów) i prałatem przy kościele św. Wincentego. Przy południowej nawie tego kościoła ufundował kaplicę pw. Matki Boskiej Bolesnej nazywaną obecnie „kaplicą Hochberga”, zbudowaną w latach 1723-1727. Tam też jej fundator został pochowany. Warto zaznaczyć, że we wrocławskim klasztorze utrzymywana była kapela muzyczna i po jej działalności zachowały się muzykalia w „zbiorach wrocławskich” Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, w tym m.in. utwory Gerlacusa Gottwalda, Josepha Haydna (*Salve regina* E-dur), Schwertnera czy Engelberta Frömela. Por. C. Weigelt, *op. cit.*, s. 191-196; Remigiusz Pośpiech, *Muzyka wielogłosowa w celebracji eucharystycznej na Śląsku w XVII i XVIII wieku*, Opole 2004, s. 227-232.

¹⁰ Por. *Hugo Riemanns Musik Lexikon*, opr. Alfred Einstein, wyd. Max Hesse¹¹, Berlin 1929, s. 765; Helmut Scheunichen, „Hochberg”, w: *Schlesisches Musiklexikon*, red. Lothar Hoffmann-Erbrecht, Augsburg 2001, s. 292; J. Kruczek, *op. cit.*, s. 62.

na podstawie przekazu Johanna Wolfganga von Goethego¹¹. Kompozycję wystawiono 22 lutego 1864 r. na scenie teatru dworskiego w Schwerinie. Kompozytor postanowił ukrywać się pod artystycznym pseudonimem i podpisywał się pod swoimi utworami jako „J.H. Franz”, „Johann Heinrich Franz” bądź „Pazdirek”, stąd możliwa jest atrybucja wszystkich jego utworów oznaczonych którąkolwiek z tych form podpisu. Z kolei w 1876 r. powstała jego opera *Die Falkensteiner* op. 21 utrzymana w stylu romantycznym z librettem Paula Frohberga, zawierająca również 3 akty¹². Premiera odbyła się 24 listopada tego samego roku w teatrze dworskim w Hanowerze, a edycję wydała oficyna Johanna André w Offenbach nad Menem w 1875 r. Dzieło zostało jednak skorygowane przez kompozytora i ponownie wystawione, co miało miejsce w drezdeńskim Hoftheater 6 lutego 1881 r., a także wydane w Offenbach 1883 r., ale pod tytułem *Der Wärfwolf*¹³. Hrabia Bolko napisał w sumie ok. 90 kompozycji, wśród których poza wymienionymi operami znaleźć można również dzieła symfoniczne, koncert fortepianowy z towarzyszeniem orkiestry, utwory kameralne (trio i kwartety fortepianowe, kwartety smyczkowe) oraz liczne pieśni solowe i chóralne¹⁴. Należy jednak zaznaczyć, że znaczna większość jego kompozycji powstała jeszcze w XIX wieku. Po 1900 r. powstało tylko *Trio B-dur* (1904), *Quartett b-moll* (1908), pieśni z op. 36, 38, 39 (1904, 1905) i koncert fortepianowy (1906)¹⁵. Być może wpłynęła na to sytuacja związana z jego działalnością popularyzatorską.

Hrabia Bolko von Hochberg zapisał się bowiem szczególnie wyraźnie jako organizator i protektor „Śląskiego Festiwalu Muzycznego” (*Schlesische Musikfeste*), który organizował od 1876 r. Tradycja tego rodzaju przedsięwzięć muzycznych znana była na Śląsku już

¹¹ Por. Gaynor G. Jones, „Hochberg, Hans Heinrich XIV, Bolko Graf von”, w: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, red. Stanley Sadie, t. 8, London 1980, s. 604; Christoph Hust, „Hochberg, Hans Heinrich XIV. Bolko Graf von”, w: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, red. Ludwig Finscher, Personenteil, t. 9, Stuttgart 2003, szp. 77-78.

¹² Tekst libretta dostępny w Münchener Digitalisierungszentrum der Bayerischen Staatsbibliothek: http://daten.digital-sammlungen.de/0006/bsb00063476/images/index.html?id=00063476&groesser=&fip=eayawfsdreayaxeayaenw_xdsydwqeyaya&no=7&seite=45 (dostęp: maj 2018).

¹³ Por. „Der Bote aus dem Riesengebirge” 25.01.1893, nr 21; Christoph Hust, *op. cit.*, szp. 77.

¹⁴ Utwory Bolko von Hochberga gromadzone są obecnie przez jego prawnuka, Petera von Hochberga (ur. 1956), natomiast lista jego kompozycji dostępna jest w różnych publikacjach. Wymienione tam utwory najprawdopodobniej nie stanowią pełnej listy jego twórczości, a wielokrotnie brakuje w nich podstawowych informacji jak pełny tytuł, datowanie i obsada. Por. Max Gondolatsch, *Die Schlesischen Musikfeste und ihre Vorläufer*, Görlitz 1925, s. 48-49; J. Kruczek, *op. cit.*, „Aneks II”, opr. Peter hr. von Hochberg, tł. Jan Badura, s. 96-97.

¹⁵ Przeprowadzone badania nad życiem i twórczością hrabiego Bolko von Hochberga pozwoliły nie tylko uzupełnić brakujące informacje jak datowanie jego utworów, ale i wskazać do nich obsadę i miejsce poszukiwania źródeł. Co jednak istotne, udało się również zidentyfikować znaczną ilość pieśni, które dotychczas nie były mu przypisywane, nie mają ponadto nadanego numeru opusu. Nie można jednak wykluczyć, że w toku dalszych badań uda się odnaleźć kolejne jego utwory. Informacje te zostały zestawione na końcu w tabelach przez piszącego te słowa.

znacznie wcześniej, bo sięga jeszcze XVIII wieku. Dopiero jednak od 1830 r. odbywało się to w formie regularnie przygotowywanych festiwali muzycznych pt. „Śląski Festiwal Śpiewu i Muzyki” (*Schlesisches Gesang- und Musikfest*), zgodnie z koncepcją Johanna Gottfrieda Hientscha i Bernharda Kleina zrzeszającą początkowo chóry męskie, a dopiero od 1835 r. również chóry mieszane¹⁶. Koncerty odbywały się m.in. we Wrocławiu, Jaworze, Szczawnie Zdroju, Legnicy, Łądku Zdroju, Brzegu, a edycje festiwali realizowano początkowo co roku, ale po 1843 r. co trzy lata bądź rzadziej. Przerwa nastąpiła w latach 1856-1871¹⁷, a wznowienie nastąpiło latem 1872 r. we Wrocławiu, ale pod kierunkiem kantora kościoła św. Elżbiety we Wrocławiu, Rudolfa Thomy. Na kolejnej edycji, która w 1874 r. odbyła się w Jaworze, pojawił się hrabia Bolko von Hochberg, który bywał również na podobnych koncertach m.in. w ramach Reńskich Festiwali Muzycznych (*Rheinischen Musikfeste*) w czasie swoich studiów w Bonn. Najwyraźniej na tym tle śląski festiwal nie wypadł najkorzystniej¹⁸. Stąd też powstała inicjatywa Bolka, aby przywrócić świetność organizowanych koncertów na Śląsku i w związku z tym zainicjował swój cykl pod nieco zmienioną nazwą „Śląski Festiwal Muzyczny” (*Schlesische Musik-feste*), który nie tylko się przyjął, ale też funkcjonował przez długi czas jako kontynuacja wcześniejszych festiwali. Pierwsza edycja odbyła się w Jeleniej Górze, tradycyjnie latem 16-18 lipca 1876 r., a dziewiąta w 1887 r. we Wrocławiu, z czasem jednak najczęściej odbywały się w Görlitz/Zgorzelcu¹⁹. Bolko w sumie przeprowadził 19 edycji, na których również sam występował w roli śpiewaka i akompaniatora²⁰, jak również wykonywano jego kompozycje²¹. Tak jak miało to miejsce wcześniej, koncerty przybierały charakter monumentalnych realizacji, gdyż brało w nich udział zazwyczaj ponad 100 instrumentalistów i kilkuset wokalistów (w 1903 r. było to nawet 853 śpiewaków)²². Bolko zadbał również o odpowiednią osobę do prowadzenia koncertów. Był to dyrygent z Berlina, Ludwig Deppe (1828-1890), który obecny był na dziewięciu festiwalach (poza 1887 rokiem), kierując festiwalową

¹⁶ Jako pierwszy festiwal (Musikfest) uznaje się wrocławskie wykonanie *Mesjasza* G.F. Händla, które odbyło się 30 maja 1788 r. pod dyrekcją Johanna Adama Hillera, ale dopiero 11 sierpnia 1830 r. w Zagórze Śląskim odbył się festiwal muzyczny przygotowany z taką właśnie intencją, zob. M. Gondolatsch, *op. cit.*, s. 7-8.

¹⁷ Ostatni festiwal przed przerwą odbył się we Wrocławiu jako trzynasta edycja. Programy z koncertów 31 lipca i 1 sierpnia 1855 r. zachowane są w Zbiorach Specjalnych BUWr, sygn. Yv 1155. Por. M. Gondolatsch, *op. cit.*, s. 20-21.

¹⁸ Joanna Subel, *Wrocławska chóralistyka. Tom I: 1817-1944*, Wrocław 2008, s. 80.

¹⁹ Por. Emil Bohn, *Neuntes Schlesisches Musikfest zu Breslau am 5., 6. und 7. Juni 1887*, „Neue Zeitschrift für Musik” (16.06.1887) nr 24, s. 253-254; Gotthard Speer, „Musikfeste”, w: *Schlesisches Musiklexikon*, red. Lothar Hoffmann-Erbrecht, Augsburg 2001, s. 475.

²⁰ Richard Oehmichen, 19. *Schlesisches musikfest in Görlitz*, „Signale für die musikalische Welt” 83 (1925) nr 27, s. 1134-1135.

²¹ Dr. Alfr. Chr. Kalischer, *Ludwig Deppe. Ein Nachruf*, „Neue Zeitschrift für Musik” (15.10.1890), s. 459-460.

²² M. Gondolatsch, *op. cit.*, s. 42.

orkiestrą²³. Dla tak dużych realizacji niezbędne było stworzenie odpowiedniej sali koncertowej, o co hrabia Bolko również zadbał. W 1878 r. dostosowano salę przy zgorzeleckim moście nad Nysą (*Reichenberger Brücke*), co w części sfinansował Bolko von Hochberg i odtąd sala mogła pomieścić ok. 2000 słuchaczy i 900 wykonawców, znajdowały się tam również organy firmy *Schlag & Söhne* ze Świdnicy. Sala ta służyła do 1906 r. W 1910 r. doszło do powstania nowej sali muzycznej w Görlitz, zwanej *Musikfesthalle* bądź *Stadthalle*. Kolejny raz dużą zasługę w tym dziele miał hrabia Bolko, który ofiarował na jej powstanie własne fundusze, zorganizował również w tym celu loterię. W podzięcie władze miejskie Görlitz/Zgorzelec nadały mu wówczas tytuł honorowego obywatela miasta, gdyż nie była to jedyna inicjatywa, której się podjął. Wraz z zainicjowaniem cyklu festiwali również w 1876 r. założył Zgorzelecką Akademię Śpiewu (*Görlitzer Singakademie*)²⁴. Efekty artystyczne jakie Bolko von Hochberg uzyskał dzięki swemu zaangażowaniu spowodowały, że po śmierci Botho von Hülsena (1815-1886) został powołany w październiku 1886 r. na stanowisko generalnego dyrektora artystycznego królewskich teatrów (*General Intendant der königliche Schauspiele*), co w efekcie czyniło go odpowiedzialnym za funkcjonowanie teatrów operowych nie tylko w Berlinie, ale i Hanoverze i Kassel. Równolegle dopilnowywał spraw dotyczących Śląskiego Festiwalu Muzycznego²⁵. Przyjął tę prestiżową ofertę i podejmował odważne decyzje artystyczne. Jedną z nich było wprowadzenie dzieł Richarda Wagnera do repertuaru królewskich teatrów. Zatrudnił też kilku znakomitych dyrygentów, wśród których znalazł się m.in. Richard Strauss. Wystawienie jego opery *Fuerrnot* w 1901 r. nie spotkało się jednak z aprobatą pary cesarsko-królewskiej i spowodowało konflikt, co zakończyło się zdjęciem utworu Straussa z afiszu. Mimo protestów Hochberga dzieło nie wróciło na scenę, a jego współpraca z królewskimi teatrami stanęła pod znakiem zapytania. Ostatecznie zostawił to stanowisko w 1902 r. i powrócił do rodzinnej Rostoki, gdzie pracował nad swoimi kompozycjami, dbając też o sprawy Śląskiego Festiwalu Muzycznego.

Hrabia Bolko von Hochberg dał poznać się od strony filantropa i mecenasa nie tylko w kontekście muzyki, ale i sportu. Pływacki klub „Silesia” we Wrocławiu 13 lutego 1910 r. organizował zawody i w różnych konkurencjach przewidziano nagrody specjalne. Hrabia Bolko ufundował nagrodę w konkurencji stylu grzbietowego dla seniorów (*Senior-*

²³ Por. E. W. Fritsch, *Biographisches. Ludwig Deppe*, „Musikalisches Wochenblatt” 18 (22.12.1887) nr 52, s. 634-635.

²⁴ „Öffentlicher Anzeiger für den Kreis Pless (Pless Stadtblatt)” (30.11.1890) nr 96, (26.05.1897) nr 42, por. J. Kruczek, *op. cit.*, s. 63.

²⁵ Marianne Koch, *Das Königliche Schauspielhaus in Berlin unter Bolko Graf von Hochberg (1886-1902)*, dysertacja, Berlin 1957.

Rückenschwimmen) na dystansie 100 metrów²⁶. Nie ominęły go też inne zaszczyty. W 1913 r. otrzymał tytuł królewskiego profesora, a jako przewodniczący Niemieckiego Towarzystwa Wychowania Artystycznego (*Deutsche Gesellschaft für Künstlerische Volkserziehung*) w Berlinie działał na rzecz popularyzacji muzyki dając również wykłady. Jedno z takich spotkań odbyło się w rodzinnej Pszczynie 9 września 1918 r., gdzie poza wykładem wystąpił również skrzypek Johannes Belden²⁷. Bolko von Hochberg działał też w Niemieckim Związku Scenicznym (*Bühnenvereins*), w którym jako jego prezydent dbał o sprawy socjalne dla muzyków, szczególnie o emerytury dla tych, którzy kończyli pracę w królewskich teatrach muzycznych²⁸. Zainicjowana przez niego formuła „Śląskiego Festiwalu Muzycznego” przetrwała aż do 1942 r., gdy ostatnią okazała się edycja w Katowicach, a dyrygentami byli Philipp Wüst i Fritz Lubrich²⁹. „Śląski Festiwal Muzyczny” został po wojnie reaktywowany, co można uznać nie tylko za wyraz wdzięczności wobec hrabiego Bolka von Hochberga, ale odwołaniem do bogatej tradycji festiwali na Śląsku.

Hrabia Jan Henryk XIV (Graf Hans Heinrich XIV.) von Hochberg zwany Bolkiem, zmarł w rodzinnym uzdrowisku w Szczawnie Zdroju (Bad Salzbrunn) 1 grudnia 1926 r. i został pochowany w Roztoce. Jego działalność muzyczna, twórczość jak i doświadczenia prawnicze, które wykorzystywał w pracach urzędowych na rzecz muzyki wskazują, że była to postać wyjątkowa i niezapomniana w dziejach kultury muzycznej Śląska.

Wykaz kompozycji Bolka von Hochberga:

Sceniczne:

L.p.	Tytuł	Nazwisko/ Pseudonim	Opus	Uwagi
1.	<i>Claudine. Oper, nach Göthes gleichn. Singspiel v. M. Garve.</i>	J.H. Franz	–	<ul style="list-style-type: none"> • Hofmeister: Dezember 1864, s. 257 – <i>Opernmusik mit Pianofortebegleitung</i>, Franz, J.H., Claudine. Oper, nach Göthes gleichn. Singspiel v. M. Garve. Vollst. Klavier-Auszug. Berlin, B. u. Bock geh. • Hofmeister: Mai 1868, s. 68 – <i>Musik für Pianoforte zu vier Händen</i>, Franz, J.H., Claudine. Oper, arr. v. J.B. André. Offenbach, André • Tekst libretta wydano również jako <i>Claudine von Villa Bella</i>, Druck und Verlag von Grass,

²⁶ *Notizen*, „Allgemeine Sport-Zeitung” (16.01.1910), s. 51. Zgłoszenia przyjmowano do wtorku 1 lutego do godz. 18.00 u Alberta Leischnera, Breslau VIII. Neue Tauentzienstraße 63 (obecnie ul. gen. Tadeusza Kościuszki).

²⁷ J. Kruczek, *op. cit.*, s. 65.

²⁸ H. Scheunchen, *op. cit.*, s. 292.

²⁹ G. Speer, *op. cit.*, s. 475.

				Barth u. Comp, Breslau [brak daty], SLUB: http://daten.digital-sammlungen.de/0006/bsb00060007/images/index.html?id=00060007&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=1 , LoC: https://www.loc.gov/resource/musschatz.20273.0/?sp=1 [dostęp: maj 2018]
2.	<i>Die Falkensteiner</i> (<i>Der Wärfwolf</i>)	J.H. Franz	21	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Mai 1875, s. 109 – <i>Opern im Klavierauszuge</i>, Franz, J.H., <i>Der Wärfwolf</i>. Romantische Oper in 3 Aufzügen von Paul Froberg. Clav.-Ausz. m. Text v. J.B. André Act I u. II. n. Act III. n. Offenbach, André. Daraus einzeln: Act. I. No. 1. Aria („Komm trauer Kranz“), f. Sopr., No. 2 Duetto („Zofe du vom Falkenstein“), f. Sopr. u. Tenor, No. 7a. Recitative e Cavatina („Signale rufen“), f. Mezzo-Sopr., No. 7b. Dasselbe f. Alt, No. 8. Duetto („Mir sagt’s des Herzens Stimme“), f. Mezzo-Sopr. u. Bass, No. 9. Scena ed Aria („Vor Gott sagst“) f. Bariton, No. 11. Aria („Seine Schritte hör ich schallen“), f. Sopr., No. 12. Duetto („Dem Merod’ hast du verrathen“) f. Sopr. u. Ten., No. 15. Scena ed Aria („Hinter ihr jagt“), f. Mezzo-Sopr., No. 16. Duetto („Welche Fügung!“), f. Sopr. u. Mezzo-Sopr., No. 17. Terzetto („Elsbeth, du! Ich hintergangen!“), f. Sopr., Mezzo-Sopr. u. Bar., No. 18. Recitativo ed Aria („Wehe dir, Merod!“) f. Tenor. Hofmeister: September 1883, s. 232 – <i>Opernmusik</i>, Franz, J.H. (Bolko Graf v. Hochberg), Op. 21. <i>Der Wärfwolf</i> (<i>Die Falkensteiner</i>). Oper. Neue Ausg. Klavier-Auszug. gr. 8. Offenbach, André Tekst libretta wydano również jako <i>Die Falkensteiner</i>, Druck von Wilh. Gottl. Korn, Breslau 1876, LoC: https://www.loc.gov/resource/musschatz.10713.0/?sp=1 [dostęp: maj 2018]

Symfoniczne:

L.p.	Tytuł	Nazwisko/ Pseudonim	Opus	Uwagi
3.	<i>Sinfonie C-dur</i>	J.H. Franz	26	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Juli 1879, s. 194 – <i>Musik für Orchester</i>, Franz, J.H., Op. 26. Sinfonie (C) f. Orch. Part. gr. 8. Berlin, Bote & B. Hofmeister: Juli 1879, s. 203 – <i>Musik für Pianoforte zu vier Händen</i>, Franz, J.H., Op. 26. Sinfonie (C) f. Orch., arr. f. Pfte zu 4 Hdn v. F. Brissler. Berlin, Bote & B. Hofmeister: Dezember 1892, s. 506 – <i>Musik für Orchester</i>, Franz, J.H. (Graf Bolko v. Hochberg), Op. 26. Sinfonie (C) f. Orch. Berlin, Bote & Bock. utwór z dedykacją „Seiner Majestät dem König Albert von Sachsen“ (ur. 1828 w

				Dreźnie – zm. 1902 w Szczodrem na Śląsku)
4.	<i>Symphonie E-dur</i>	Graf v. Bolko	28	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Dezember 1892, s. 506 – <i>Musik für Orchester</i>, Franz, J.H. (Graf Bolko v. Hochberg), Op. 28. Symphonie (E) f. Orch. Part. Berlin, Raabe & Plothow Hofmeister: April 1894, s. 156 – <i>Musik für Pianoforte zu vier Händen</i>, Hochberg, Bolko Graf v. (J.H. Franz), Op. 28. Symphonie (E) f. Orch., f. Pfte zu 4 Hdn arr. v. Ferd. Hummel. Berlin, Raabe & Plothow
5.	<i>Symphonie F-dur</i>	–	–	<ul style="list-style-type: none"> rękopis, zob. MGG2, szp. 78

Kameralne:

L.p.	Tytuł	Nazwisko/ Pseudonim	Opus	Uwagi
6.	<i>Quartetto Es-dur</i>	J.H. Franz	22	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Mai 1874, s. 92 – <i>Musik für Streich- und Blasinstrumente</i>, Franz, J.H., Op. 22. Quartetto (Mi b. magg.) per istromenti a corde. Offenbach, André Hofmeister: März 1901, s. 99, 100 – <i>Concertanten mit Orchester</i>, Hochberg, Bolko Graf v. Op. 22. Quartett (Es) f. 2 V., Vla u. Vcello. Part. Leipzig, Eulenburg
7.	<i>Streich-Quartett D-dur</i>	Bolko Graf v. Hochberg	27	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Juli 1894, s. 285 – <i>Musik für Streichinstrumente</i>, Hochberg, Bolko Graf v. (J.H. Franz), Op. 27. Zwei Quartette f. 2 V., Vla u. Vcello. Part. u. St. No. 1 (D) Mk 10. No. 2 (Am.). Berlin, Bote & Bock.
8.	<i>Streich-Quartett a-moll</i>	Bolko Graf v. Hochberg		<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Oktober 1899, s. 461 – <i>Musik für Pianoforte zu vier Händen</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Op. 27. Zwei Streich-Quartette, f. Pfte zu 4 Hdn arr. v. Ferdinand Hummel. No. 1 (D). No. 2 (Am.). Berlin, Bote & Bock Hofmeister: März 1901, s. 99, 100 – <i>Concertanten mit Orchester</i>, Hochberg, Bolko Graf v. Op. 27. Zwei Quartette f. 2 V., Vla u. Vcello. No. 1 (D). No. 2 (Am.). Part. Leipzig, Eulenburg
9.	<i>Trio A-dur</i>	Bolko Graf v. Hochberg	34	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Oktober 1899, s. 457 – <i>Musik für Pianoforte mit Begleitung</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Op. 34. Trio (A) f. V., Vcello u. Pfte. Leipzig, Breitkopf & Härtel
10.	<i>Trio B-dur</i>	Bolko Graf v. Hochberg	35	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: März 1904, s. 119 – <i>Musik für Pianoforte mit Begleitung</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Op. 35. Trio (B) f. Pfte, V. u. Vcello. Leipzig, Eulenburg
11.	<i>Quartett b-moll</i>	Bolko Graf v. Hochberg	37	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Juli 1908, s. 183 – <i>Musik für Streichinstrumente</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Op. 37. Quartett (Bm.) f. Pfte, V., Vla u. Vcello. Leipzig, Eulenburg Hofmeister: Oktober 1908, s. 266 – <i>Musik für Pianoforte mit Begleitung</i>, Hochberg, Bolko Graf v. Op. 37. Quartett (Bm) f. Pfte, V., Vla u. Vcello. Leipzig, Eulenburg

Wokalne:

L.p.	Tytuł	Nazwisko/ Pseudonim	Opus	Uwagi
12.	<i>Nachtgesang v. Goethe</i>	J.H. Franz	op. 1	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: December 1866, s. 201 – <i>Gesangstücke für Concertmusik mit Orchesterbegleitung oder mehrerer Instrumente</i>, Franz, J.H., Nachtgesang v. Goethe. Duett f. S. u. A. m. Orch. (od. Pfte). Part. Offenbach, André Hofmeister: December 1866, s. 202 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Franz, J.H., Nachtgesang v. Goethe, f. S. u. A. m. Pfte. Part. u. St. Offenbach, André
13.	<i>Du bist wie eine Blume</i>	J.H. Franz	10	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Februar 1868, s. 24 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Franz, J.H., Op. 10. Du bist wie eine Blume. Quartetto a Canone f. S., A., T. u. B. mit Pfte. Offenbach, André Hofmeister: December 1868, s. 215 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Franz, J.H., Op. 10. Du bist wie eine Blume. Quartetto a Canone f. S, Ca, T. u. B. m. Pfte. Singst. Offenbach, André
14.	<i>Neapolitan Lied „Du mit den schwarzen Augen“</i>	J.H. Franz	11	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: December 1867, s. 210 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung</i>, Franz, J.H., Op. 11. Neapolitan. Lied (Du mit den schwarzen Augen) f. S. Offenbach, André Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Sizilianisches Lied), Offenbach, André.
15.	<i>Ist kein Wasser so ohn' Ende</i>	J.H. Franz	12	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Hofmeister: December 1867, s. 210 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung</i>, Franz, J.H., Op. 12. 3 Lieder (Ist kein Wasser so ohn' Ende. Reiselied. Jagdlied) f. A. (od. Br.) f. S. Offenbach, André Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Ist kein Wasser so ohn' Ende. Jagdlied.), Offenbach, André.
16.	<i>Reiselied</i>	J.H. Franz		
17.	<i>Jagdlied</i>	J.H. Franz		
18.	<i>Der schwere Abend</i>	J.H. Franz	13	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Mai 1868, s. 79 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung</i>, Franz, J.H., Op. 13. 3 Lieder f. A. (od. Br.). No. 1, Der schwere Abend. No. 2, Annie Laurie. No. 3, Ich sah den Wald sich färben. Offenbach, André cplt. Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Der schwere Abend. Annie Laurie. Ich sah den Wald sich färben.), Offenbach, André.
19.	<i>Annie Laurie</i>	J.H. Franz		
20.	<i>Ich sah den Wald sich färben</i>	J.H. Franz		

				<ul style="list-style-type: none"> Zbiór <i>Drei Lieder für eine Alt- oder Barytonstimme</i> 2, Annie Laurie: von Julius Rodenberg, SLUB, Signatur: 3.Mus.4.7808; 5.Mus.2.1974
21.	<i>Tagli al tuo grine</i>	J.H. Franz	15	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: December 1868, s. 215 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Franz, J.H., Op. 15. Duettino p. S. e Ca e. Pfte. (Tagli al tuo grine). Quartetto a Canone f. S, Ca, T. u. B. m. Pfte. Singst. Offenbach, André
22.	<i>La Notte tace</i>	J.H. Franz	16	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: December 1868, s. 215 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Franz, J.H., Op. 16. Barcarola a 2 Voce c. Pfte (La Notte tace). Quartetto a Canone f. S, Ca, T. u. B. m. Pfte. Singst. Offenbach, André
23.	<i>Der Doppelgänger</i>	J.H. Franz	17	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: December 1869, s. 219 – Franz, J.H., Op. 17. 3 Lieder f. MS. (Der Doppelgänger. Bitte. Abendlied). Offenbach, André Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Der Doppelgänger. Bitte. Abendlied), Offenbach, André.
24.	<i>Bitte</i>	J.H. Franz		
25.	<i>Abendlied</i>	J.H. Franz		
26.	<i>Den süßen Namen</i>	J.H. Franz	18	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: December 1869, s. 219 – Franz, J.H., Op. 18. 3 Lieder f. MS. (Den süßen Namen. Ständchen (Mein Liebchen kommt!) Mich treibt's). Offenbach, André Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Den süßen Namen schnitt' ich heut'. Ständchen. Mich treibt's), Offenbach, André.
27.	<i>Ständchen (Mein Liebchen kommt!)</i>	J.H. Franz		
28.	<i>Mich treibt's</i>	J.H. Franz		
29.	<i>Wie holde Schwestern blühen</i>	J.H. Franz	19	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: August u. September 1872, s. 183 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianofortebegleitung</i>, Franz, J.H., Op. 19. 3 zweist. Lieder m. Pfte. No. 1. Minneweise (Wie holde Schwestern blühen.). No. 2. Zauberei der Töne (Thyrsis singt dir süsse Lieder.). No. 3. Auf dem Brocken (Heller wird es schon.). Berlin, Fürstner
30.	<i>Zauberei der Töne (Thyrsis singt dir süsse Lieder)</i>	J.H. Franz		
31.	<i>Auf dem Brocken (Heller wird es schon)</i>	J.H. Franz		
32.	<i>Nachtlied. „O Nacht, du sternenklare“</i>	J.H. Franz	23	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: März u. April 1876, s. 81 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Franz, J.H., Op. 23. Drei Lieder f. 1 Singst. m. Pfte. Offenbach, André cplt. No. 1. Nachtlied: „O Nacht, du sternenklare“. 2. „Dort unter'm Lindenbaume“. 3. Die Liebe hat gelogen: „Des Waldes Wipfel rauschen“. Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Nachtlied. Dort unterm Lindenbaume), Offenbach, André.
33.	<i>Nachtlied. „Dort unter'm Lindenbaume“.</i>	J.H. Franz		
34.	<i>Nachtlied. Die Liebe hat gelogen: „Des Waldes Wipfel rauschen“</i>	J.H. Franz		
35.	<i>Der Pegnitzmüller: „Dort an der Pegnitz</i>	J.H. Franz	24	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: März u. April 1876, s. 81 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>,

	<i>Ufer“</i>			
36.	<i>Volkslied: „Ade, zur guten Nacht“</i>	J.H. Franz		<p>Franz, J.H., Op. 24. Drei Lieder f. 1 Singst. m. Pfte. Offenbach, André cplt. No. 1. Der Pegnitzmüller: „Dort an der Pegnitz Ufer“. 2. Volkslied: „Ade, zur guten Nacht“. 3. „Mein Schatz ist über'm Rheinesstrand“.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Volkslied. Mein Schatz ist über'm Rheinesstrand), Offenbach, André.
37.	<i>„Mein Schatz ist über'm Rheinesstrand“</i>	J.H. Franz		
38.	<i>Mädchenlieder: In meinem Garten die' Nelken</i>	J.H. Franz	25	
39.	<i>Mädchenlieder: Wohl waren es Tage der Sonne</i>	J.H. Franz		<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Mai 1879, s. 159 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Franz, J.H., Op. 25. Mädchenlieder v. Emanuel Geibel f. 1 Singst. m. Pfte. (No. 1. „In meinem Garten die Nelken“. No. 2. „Wohl waren es Tage der Sonne“. No. 3. „Gute Nacht, mein Herz, und schlumm're ein.“) Hannover, Nagel Hofmeister: August 1891, s. 324 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Franz, J.H., Op. 25. Mädchenlieder f. 1 Singst. m. Pfte. (No. 1. „In meinem Garten die' Nelken“. No. 2. „Wohl waren es Tage der Sonne“. No. 3. „Gute Nacht, mein Herz, und schlumm're ein.“), Hannover, Nagel Verl. Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Mädchenlieder.), Offenbach, André.
40.	<i>Mädchenlieder: Gute Nacht, mein Herz, und schlumm're ein</i>	J.H. Franz		
41.	<i>Der Fischerknabe: „Es lächelt der See“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	29	
42.	<i>Der Hirte: „Ihr Matten lebt wohl“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: April 1895, s. 166 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Op. 29. Drei Gesänge aus Schiller's Wilhelm Tell f. 1 Singst. m. Pfte. (No. 1. Der Fischerknabe: „Es lächelt der See“. No. 2. Der Hirte: „Ihr Matten lebt wohl“. No. 3. Der Alpenjäger: „Es donnern die Höhen.“) Berlin, Raabe & Plothow.
43.	<i>Der Alpenjäger: „Es donnern die Höhen“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
44.	<i>Morgens als Lerche</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	30	
45.	<i>Winternacht: „Vor Kälte ist die Luft erstarrt“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Mai 1886, s. 142 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v. (J.H. Franz), Op. 30. Vier Lieder f. 1 hohe Singst. m. Pfte. (No. 1. „Morgens als Lerche“. No. 2. Winternacht: „Vor Kälte ist die Luft erstarrt“. No. 3. Der Kranke im Garten: „Wie? Eine Nachtigall?“ No. 4. „Nun die Schatten dunkeln.“) Leipzig, Kistner Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Nun die Schatten dunkeln), Offenbach, André.
46.	<i>Der Kranke im Garten: „Wie? Eine Nachtigall?“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
47.	<i>Nun die Schatten dunkeln</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
48.	<i>Wie dunkle Träume stehen</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	31	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Oktober 1886, s. 372 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v. (J.H. Franz), Op. 31. Drei Lieder f. 1 hohe Singst. m. Pfte. (No. 1. „Wie dunkle Träume stehen“ “ [Text von Heinrich Heine]. No. 2. Gute Nacht: „Schon fängt es an zu dämmern“ [Text von Emanuel Geibel]. No. 3. Minnelied: „Holder klingt der Vogelsang“
49.	<i>Gute Nacht: „Schon fängt es an zu dämmern“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
50.	<i>Minnelied: „Holder</i>	Bolko, Graf		

	<i> klingt der Vogelsang“</i>	v. Hochberg		[Text von Hölty]). Leipzig, Kistner. <ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte. (Minnelied.), Offenbach, André
51.	<i>Nachts: „Ich wandre durch die stille Nacht“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	32	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Oktober 1886, s. 365 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v. (J.H. Franz), Op. 32. Fünf Lieder f. dreistimm. Frauenchor m. Pfte. 8. Leipzig, Kistner. No. 1. Nachts: „Ich wandre durch die stille Nacht“. Part. No. 2. Herbstabend: „Der Abend klimmt den Berg hinan“. Part. No. 3. Frühlingslied: „Die Luft ist blau“. Part. No. 4. Hexenlied: „Die Schwalbe fliegt“. Part. No. 5. Die Sperlinge: „Altes Haus mit deinen Löchern“. Part.
52.	<i>Herbstabend: „Der Abend klimmt den Berg hinan“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
53.	<i>Frühlingslied: „Die Luft ist blau“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
54.	<i>Hexenlied: „Die Schwalbe fliegt“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
55.	<i>Die Sperlinge: „Altes Haus mit deinen Löchern“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
56.	<i>O Waldesgrün! [Bois Frissonnants]: „O Waldesgrün, o Sternenzelt“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	33	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Februar 1897, s. 78 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko, Graf v., Op. 33. Drei Lieder f. 1 Singst. m. Pfte, französ. u. deutsch [Deutsch von Hans Schmidt]. Berlin, Bote & Bock. No. 1. O Waldesgrün!: „O Waldesgrün, o Sternenzelt“. No. 2. Der Kuckuck: „Auf's neu ergrünt' der Wald“. No. 3. Die Nachtigall: „Schon sinkt die dunkle Nacht hernieder“.
57.	<i>Der Kuckuck [Le Coucou]: „Auf's neu ergrünt' der Wald“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
58.	<i>Die Nachtigall [Les Rossignols]: „Schon sinkt die dunkle Nacht hernieder“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
59.	<i>Alt Heidelberg, du deine</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	36	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: März 1904, s. 148 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., op. 36. Fünf Lieder f. vierstimm. Männerchor. Leipzig, Eulenburg. No. 1. „Alt Heidelberg, du deine“ [Text von Viktor von Schöffel]. Part. u. St. No. 2. Blauer Montag: „s ist doch närrisch, wenn wir eben“ [Text von Robert Reinick], Part. u. St. No. 3. Bundeslied: „Trennt uns Glauben, Streben, Meinen“ [Text von Hoffmann von Fallersleben]. Part. u. St. No. 4. Zwei Brüder: „Oben, auf der Bergesspitze“ [Text von Heinrich Heine]. No. 5. Neujahrslied: „Das ist des Weges Wende“ [Text von Otto Julius Bierbaum]. Part. u. St.
60.	<i>Blauer Montag: „s ist doch närrisch, wenn wir eben“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
61.	<i>Bundeslied: „Trennt uns Glauben, Streben, Meinen“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
62.	<i>Zwei Brüder: „Oben, auf der Bergesspitze“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
63.	<i>Neujahrslied: „Das ist des Weges Wende“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
64.	<i>Das treue Herz: „Ein getreues Herze wissen“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	38	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: September 1905, s. 629 – <i>Lieder, Couplets und humoristische Soloszenen für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko v., Op. 38. Vier Lieder f. 1 Singst, m. Pfte. (No. 1. Das treue Herz: „Ein getreues Herze wissen“. No. 2. Der Bleicherin Nachtlid: „Bleiche, bleiche, weisses Lein“. No. 3. Vesper: „Die Abendglocken klangen“ [mit Text von Josef Freiherr von Eichendorff]. No. 4. An Frau Rebecca bei der silbernen Hochzeit: „Ich habe dich geliebet“.) Leipzig,
65.	<i>Der Bleicherin Nachtlid: „Bleiche, bleiche, weisses Lein“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
66.	<i>Vesper: „Die Abendglocken klangen“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
67.	<i>An Frau Rebecca bei der silbernen Hochzeit:</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		

	<i>„Ich habe dich geliebet“</i>			Eulenburg
68.	<i>Liebes-märchen: „Es leuchtet meine Liebe“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	39	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: September 1905, s. 629 – <i>Lieder, Couplets und humoristische Soloszenen für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko v., Op. 39. Drei Lieder f. 1 Singst, m. Pfte. (No. 1. Liebes-märchen: „Es leuchtet meine Liebe“. No. 2. Meister Zimmermann!: „Lieb’ Liebchen, leg’s Händchen aufs Herze mein“. No. 3. Die Meerfrau: „Der Abend kommt gezogen“.) Leipzig, Eulenburg
69.	<i>Meister Zimmermann!: „Lieb’ Liebchen, leg’s Händchen aufs Herze mein“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
70.	<i>Die Meerfrau: „Der Abend kommt gezogen“</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
71.	<i>Wenn sich zwei Herzen scheiden</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	–	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: November 1892, s. 489 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., <i>Ausgewählte Lieder u. Gesänge f. 1 hohe St. – f. 1 tiefe St. m. Pfte.</i> (Wenn sich zwei Herzen scheiden. So halt’ ich endlich dich umfängen.), Offenbach, André.
72.	<i>So halt’ ich endlich dich umfängen</i>	Bolko, Graf v. Hochberg		
73.	<i>Laue Luft kommt blau geflossen</i>	Bolko v. Hochberg	–	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: März 1887, s. 157 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko v., <i>Frühlingsfahrt: „Laue Luft kommt blau geflossen“ f. Männerchor, w: Randhartinger, B., Op. 113. Tiroler Schützenlied: „Von Berg und Thal herbei, herbei!“ f. Männerchor m. Pfte (ad lib.), Innsbruck, Gross.</i> Hofmeister: Februar 1897, s. 66 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit oder ohne Pianoforte</i>, Hochberg, Bolko Graf v., <i>Frühlingsfahrt: „Laue Luft kommt blau geflossen“ f. Männerchor. Part. u. St. Bremen, D. Schweers.</i>
74.	<i>Concert-Arie „Barbara! perchè fuggi?“</i>	J.H. Franz		
75.	<i>Liebesklage: Durch die Waldnacht</i>	J.H. Franz	–	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: April 1867, s. 64 – <i>Gesangstücke für Concertmusik mit Orchester-Begleitung oder mehrerer Instrumente</i>, Franz, J.H., <i>Concert-Arie (Barbara! perchè fuggi?) m. Orch. Part. Offenbach, André</i> Hofmeister: April 1867, s. 66 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung</i>, Franz, J.H., <i>Concert-Arie (Barbara! perchè fuggi?) Offenbach, André</i>
76.	<i>Liebesklage: Wenn sich swei Herzen scheiden</i>	J.H. Franz		
77.	<i>So halt ich endlich dich umfängen</i>	J.H. Franz	–	<ul style="list-style-type: none"> Hofmeister: Juli 1867, s. 120 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung</i>, Franz, J.H., <i>So halt ich endlich dich umfängen, f. MS. Offenbach, André</i> <i>W zbiorze Sechs Lieder mit Clavierbegleitung, tekst Emanuela Geibela, Legnica 1887. Pieć</i>

				pieśni na głos z fortepianem, a jedna pieśń dodatkowo z tow. wiolonczeli, BUWr, sygn. 38906 III N (faksymile autografu)
78.	<i>Herz, mein Herz!</i>	J.H. Franz	–	• Hofmeister: December 1866, s. 204 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung</i> , Franz, J.H., Herz, mein Herz! Offenbach, André
79.	<i>Nähe der Geliebten</i>	J.H. Franz	–	• Hofmeister: December 1866, s. 204 – <i>Gesänge für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung</i> , Franz, J.H., Nähe der Geliebten. Offenbach, André
80.	<i>Wanderers Nachtlied</i>	J.H. Franz	–	• Hofmeister: December 1866, s. 201 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i> , Franz, J.H., 3 Lieder f. S., A., T. u. B. (Wanderers Nachtlied. Ein Gleiches. Der Schärer.) Part. u. St. Offenbach, André
81.	<i>Ein Gleiches</i>	J.H. Franz		
82.	<i>Der Schärer</i>	J.H. Franz		
83.	<i>Hörst du nicht die Bäume rauschen</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	–	• Hofmeister: Jänner 1916, s. 8 – <i>Mehrstimmige Gesänge mit und ohne Pianoforte</i> , Hochberg, Graf Bolko v., Löckung: „Hörst du nicht die Bäume rauschen“ f. Männerchor. Part. In: Amft, G. Deutscher Männerchor. Band V. St. Leipzig, Breitkopf & Härtel
84.	<i>Der schönste Tod auf Gottes Welt</i>	Bolko, Graf v. Hochberg	–	• Hofmeister: Juli 1903, s. 350 – <i>Gesänge, Couplets und Soloscenen für eine Singstimme mit Pianoforte</i> , Im Volkston. Moderne Volkslieder f. 1 Singst, m. Pfte. [...] No. 13. Hochberg, Bolko Graf v., „Der schönste Tod auf Gottes Welt“. Berlin, Scherl.

Fortepianowe:

L.p.	Tytuł	Nazwisko/ Pseudonim	Opus	Uwagi
85.	<i>Polonaise brillante (Polacca)</i>	J.H. Franz	20	• Hofmeister: Februar 1873, s. 32 – <i>[Nicht klassifiziert]</i> , Franz (J.H.) Op. 20. Polonaise brillante für das Pf. Offenbach, André
86.	<i>Concert für Pianoforte c-moll</i>	Bolko Graf von Hochberg	42	• Hofmeister: März 1906, s. 123 – <i>Musik für Pianoforte zu zwei Händen</i> , Hochberg, Bolko, Graf v. Op. 42. Concert (Cm.) f. Pfte. Solost. Berlin, Simrock • partytura i glosy, wyd. Simrock, Berlin i in. 1906, StM, sygn. ThB KM 1249

Religijne:

L.p.	Tytuł	Nazwisko/ Pseudonim	Opus	Uwagi
87.	<i>Ave Maria</i>	J.H. Franz	14	• Hofmeister: December 1868, s. 214 – <i>Kirchenmusik</i> , Franz, J.H., Op. 14. No. 1, Ave Maria! Quintetto à Canone p. S., A., Ca, T. e B. c. Org. (o Pfte). Offenbach, André – Op. 14. No. 2, Agnus Dei. Quintetto à Canone p. 2 S., Ca, T. e B. c. Org. (o Pfte). Ebend.
88.	<i>Agnus Dei</i>	J.H. Franz		

Kompozycje dedykowane Bolkowi von Hochbergowi:

Tytuł	Nazwisko/ Pseudonim	Opus	Uwagi
<i>Quintett B-dur für Piano und Blasinstrumente : seiner Excellenz Herrn Grafen Bolko von Hochberg, General-Intendanten der Königlichen Schauspiele in dankbarer Ergebenheit gewidmet</i>	Ernst Eduard Taubert	48	<ul style="list-style-type: none"> • Posen: Bote & Bock, Berlin 1892, SLUB, sygn. 3.Mus.4.1248

Bibliografia:

Archiwalia:

- Archiwum Państwowe we Wrocławiu: *Stowarzyszenie Szlachty Niemieckiej – Oddział Śląski we Wrocławiu*, sygn. 231 „Graf von Hochberg”

Źródła muzyczne, afisze:

- Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu [BUWr]
- Die Sächsische Landesbibliothek – Staats- und Universitätsbibliothek Dresden [SLUB]
- Bayerische Staatsbibliothek München [BSB]
- Stadtbibliothek Mainz [StM]
- The Library of Congress, USA [LoC]
- Materiały od Pani Eleni Ioannidou

Czasopisma:

- „Allgemeine Sport-Zeitung”
- „Der Bote aus dem Riesengebirge”
- „Musikalisches Wochenblatt”
- „Neue Zeitschrift für Musik”
- „Öffentlicher Anzeiger für den Kreis Pless (Pless Stadtblatt)”
- „Signale für die musikalische Welt”

Encyklopedie, leksykony, bibliografie:

- *Hugo Riemanns Musik Lexikon*, opr. Alfred Einstein, Berlin 1929.
- *Musikalisch-literarischer Monatsbericht*, wyd. Friedrich Hofmeister, Leipzig 1829-1929.
- *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, red. Stanley Sadie, t. 8, London 1980.
- *Schlesisches Musiklexikon*, red. Lothar Hoffmann-Erbrecht, Augsburg 2001.
- *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, red. Ludwig Finscher, Personenteil, t. 9, Stuttgart 2003 [MGG2]
- *Encyklopedia Katolicka*, t. 11, red. Eugeniusz Ziemann, Lublin 2006.

Opracowania:

- Aderhold, Stephan: *Katalog der Musikalien und Archivalien der Friedenskirche zu Schweidnitz*, Kościół Pokoju w Świdnicy 2012.
- Gondolatsch, Max: *Die Schlesischen Musikfeste und ihre Vorläufer*, Görlitz 1925.
- Koch, Marianne: *Das Königliche Schauspielhaus in Berlin unter Bolko Graf von Hochberg (1886-1902)*, dysertacja, Berlin 1957.
- Kruczek, Jan: *Z dziejów muzycznych Panów i Księżąt Pszczyńskich. Od Promnitzów do Hochbergów*, Pszczyna 2009.
- Łuczyński, Romuald M.: *Zamki, dwory i pałace w Sudetach*, Legnica 2008.
- Pośpiech, Remigiusz: *Muzyka wielogłosowa w celebracji eucharystycznej na Śląsku w XVII i XVIII wieku*, Opole 2004.
- Subel, Joanna: *Wrocławska chóralistyka. Tom I: 1817-1944*, Wrocław 2008.
- Weigelt, Carl: *Die Grafen von Hochberg vom Fürstenstein. Ein Beitrag zur vaterländischen Culturgeschichte*, wyd. Wilh. Gottl. Korn, Breslau 1896.